

УДК 636.4.082.43

ВЛАСНА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА ОЗНАКИ ВІДТВОРЮВАЛЬНОЇ ЗДАТНОСТІ СВИНОМАТОК ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ РІЗНИХ ГЕНЕАЛОГІЧНИХ ЛІНІЙ ТА РІВЕНЬ ЇХ ФЕНОТИПНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ

В. І. Халак¹, к. с.-г. н., О. С. Грабовська², пр. н. с., к. біол. н., І. В. Лучка², к. с.-г. н.
inst1930@gmail.com

¹ДУ Інститут зернових культур НААН, м. Дніпро

²Інститут біології тварин НААН, м. Львів

Мета роботи — дослідити показники відтворювальної здатності свиноматок універсального напрямку продуктивності різних генеалогічних ліній, розрахувати рівень фенотипної консолідації зазначених ознак.

Дослідження проведено в умовах ПП «АФ «Борисфен» Дніпровської області. Об'єктом досліджень були ремонтні свинки та свиноматки великої білої породи зарубіжного походження (лінії: 846-3631-01D/35509 (n=24), 18LNF10513Ф-338507 (n=19), SS23/330801 (n=31), UA23000023167 (n=24), UA23000023168 (n=22)). Оцінку ремонтних свинок за показниками власної продуктивності та свиноматок за ознаками відтворювальної здатності проводили з урахуванням вимог Інструкції з бонітування свиней (2003). Коефіцієнт фенотипової консолідації розраховували за методикою Ю. П. Полупана (1996):

$$K_1 = 1 - \frac{\sigma_z}{\sigma_z} (1) \quad (1)$$

$$K_2 = 1 - \frac{Cv_z}{Cv_z} (2) \quad (2)$$

де σ_z і Cv_z — середньоквадратичне відхилення та коефіцієнт мінливості оцінюваної групи тварин за конкретною ознакою;

σ_z і Cv_z — ті самі показники генеральної сукупності.

Комплексну оцінку свиноматок за ознаками відтворювальної здатності проводили на основі використання індексу вирівняності гнізда свиноматки за масою тіла поросят на час їх народження (В. І. Халак, 2011) та індексу Л. Лаша в модифікації М. Д. Березовського (1990). Результати досліджень опрацьовано методом варіаційної статистики за методикою Н. А. Плохинський (1969).

Аналіз власної продуктивності ремонтних свинок свідчить, що за показниками віку досягнення маси тіла 100 кг та товщини шпигу на рівні 6–7 грудних хребців тварини досліджуваної популяції належать до класу «еліта»; ці показники коливалися у межах від 188,5±1,75 (тварини лінії UA23000023168) до 196,7±2,60 днів (тварини лінії 18LNF10513Ф-338507) (td=2,61; P>0,99), та від 24,0±0,51 (тварини лінії SS23/330801) до 22,4±0,49 мм (тварини лінії 846-3631-01D/35509) (td=2,28; P>0,95) відповідно. Максимальними показниками багатоплідності (11,4±0,32 гол; Cv=12,09 %) та маси гнізда на час відлучення (78,2±1,60 кг; Cv=8,70 %) характеризувалися свиноматки лінії 18LNF10513Ф-338507. Порівняно з ровесницями інших генотипів, різниця за багатоплідністю склала 0,5 (td=0,81; P<0,95) — 1,1 поросят на 1 опорос (td=3,54; P>0,99), за масою гнізда на час відлучення — 0,8 (td=0,28; P<0,95) — 4,1 кг (td=1,46; P<0,95). Мінімальне значення індексу вирівняності гнізда свиноматки за живою масою поросят на час їх народження (5,08±0,24) виявлено у свиноматок лінії UA23000023168, а максимальне показник індексу Л. Лаша в модифікації М. Д. Березовського (38,28±0,662) — у тварин лінії 18LNF10513Ф-338507. Встановлено, що за віком досягнення маси тіла 100 кг більш консолідованими є тварини лінії UA23000023168 ($K_1=0,244$, $K_2=0,229$), за товщиною шпигу на рівні 6–7 грудних хребців — тварини ліній UA23000023167 та 846-3631-01D-35509 ($K_1=0,166$, $K_2=0,138$). Коефіцієнти фенотипної консолідації за багатоплідністю коливалися у межах від -0,169 (K_1 свиноматки лінії UA23000023167) до 0,379 (K_2 свиноматки лінії 18LNF10513Ф), за масою гнізда на час відлучення — від -0,134 (K_1 свиноматки лінії 846-3631-01D-35509) до 0,285 (K_2 свиноматки лінії 18LNF10513Ф).

Таким чином, отримані результати досліджень свідчать, що ремонтні свинки великої білої породи характеризуються достатньо високими показниками власної продуктивності свиноматки — багатоплідності та маси гнізда на час відлучення. У подальшій селекційно-плеємній роботі з тваринами універсального напрямку продуктивності звернути увагу на рівень фенотипної консолідації ознак з низьким коефіцієнтом успадкування (h^2). Для реалізації зазначеного необхідно систематично вести облік основних кількісних ознак, відбір високопродуктивних тварин, а також створити та здійснювати контроль оптимальних умов утримання і годівлі.